

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Προχωρημένα Θέματα Διδακτικής της Φυσικής

Ενότητα 5η: Το γενικό θεωρητικό πλαίσιο

Κώστας Ραβάνης
Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην
Προσχολική Ηλικία

Σκοπός ενότητας

- Να γνωρίσουν οι φοιτήτριες/ές τη διαδικασία συγγραφής του θεωρητικού πλαισίου του κειμένου της έρευνας

Περιεχόμενα ενότητας

- Βασικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν κατά τη συγγραφή του θεωρητικού πλαισίου της έρευνας
- Η βιβλιογραφική ανασκόπηση ως βάση συγγραφής του θεωρητικού πλαισίου
- Τα ερευνητικά ερωτήματα/οι υποθέσεις της έρευνας

Το γενικό «Θεωρητικό Πλαίσιο»

Στο τμήμα ΘΠ συχνά συνυπάρχουν η γενική θεωρητική προβληματική, η ανασκόπηση της σχετικής με το θέμα μας βιβλιογραφίας και τα ερωτήματα, δηλαδή:

- Τα γενικά θεωρητικά χαρακτηριστικά της περιοχής στην οποία εργαζόμαστε. Πχ Μεγάλα κοινωνιολογικά, ψυχολογικά ή παιδαγωγικά ρεύματα σκέψης
- Η ανάλυση συγκεκριμένων ερευνών που προσεγγίζουν το θέμα μας
- Τα δικά μας ερευνητικά ερωτήματα με βάση τα δύο προηγούμενα

Πρόκειται για τρία διαφορετικά τμήματα ανεξαρτήτως του πως παρουσιάζονται

Η ένταξη της έρευνας σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο (1/4)

Η αποτύπωση του θεωρητικού περιβάλλοντος που επιτρέπει τη διατύπωση του θέματος και των ερωτημάτων μας

- Από το γενικό πλαίσιο στα πιο εξειδικευμένα ζητήματα
- Μέριμνα για τη θεωρητική υποστήριξη των βασικών μας επιλογών
- Ανάδειξη των κατάλληλων εννοιών

Παράδειγμα (1)

- Από τα δεδομένα έρευνας με αντικείμενο τις διαδικασίες συγκρότησης μιας εξειδικευμένης έννοιας στη σκέψη παιδιών διαφορετικών ηλικιών επιχειρούμε να γράψουμε ένα άρθρο για ένα επιστημονικό περιοδικό
- Κατά τη συγγραφή της συνολικής παρουσίασης της έρευνας είναι αυτονόητο ότι έχουμε αναφερθεί αναλυτικά στα ζητήματα των διαφορετικών θεωριών μάθησης και της επιλογής να κινηθούμε στο πλαίσιο μιας ειδικής θεωρίας.
- Σε ένα συμβατικό άρθρο, θα πρέπει να εξηγήσουμε τις θεωρητικές επιλογές που πραγματοποιήσαμε για τη συγκεκριμένη έρευνα.

Παράδειγμα (2)

- Αν εργαζόμαστε στο πλαίσιο της θεωρίας του Piaget για τη συγκρότηση της νόησης, οφείλουμε να εξηγήσουμε γιατί επιλέγουμε το πλαίσιο αυτό:
  - ποια πλεονεκτήματα παρουσιάζει ως προς άλλα τα οποία θα μπορούσαμε να επιλέξουμε και
  - ποια στοιχεία του θεωρούμε ότι είναι χρήσιμα και απαραίτητα για την έρευνα που πραγματοποιήθηκε.
- Για παράδειγμα, ο εξελικτικός χαρακτήρας της θεώρησης αυτής μπορεί να καλύψει τη μελέτη του προβλήματος με παιδιά διαφορετικών ηλικιών.

Η ένταξη της έρευνας σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο (2/4)

Το τμήμα αυτό του κειμένου είναι εξαιρετικά περιεκτικό καθώς πρέπει να:

- είναι περιορισμένο σε έκταση
- υποστηρίζει πειστικά την επιλογή του συγκεκριμένου θεωρητικού πλαισίου.

Στην ενότητα αυτή δεν επεξηγούμε βασικές θεωρητικές έννοιες (είτε είναι γνωστές είτε είναι προσεγγίσιμες μέσω των παρατιθέμενων αναφορών).

Παράδειγμα

- Έτσι, παραμένοντας στο προηγούμενο παράδειγμα, αν επικαλεστούμε την πιαζετική έννοια του "εγωκεντρισμού" αρκεί ένας περιορισμένος αριθμός βιβλιογραφικών παραπομπών για να προσανατολίσουμε τον αναγνώστη.
- Αντιθέτως όταν βασιζόμαστε σε ελάχιστονες θεωρητικές κατασκευές αντλώντας από αυτές εργαλεία με περιορισμένη εμβέλεια, απαιτείται μεγαλύτερη ανάλυση των εννοιών και παραπομπή σε περισσότερα σχετικά κείμενα στα οποία μπορεί να προσφύγει ο αναγνώστης.

Η ένταξη της έρευνας σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο (3/4)

- Η ένταξη της έρευνας σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο δεν συνιστά συμβατική ή τεχνικού χαρακτήρα υποχρέωση
- Ουσιώδης προσπάθεια για την υποστήριξη στη συνέχεια των εξής:
  - ✓ Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση: την οριοθέτηση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης (εκλογίκευση αναγκαίων επιλογών όταν το φάσμα των συναφών ερευνών είναι μεγάλο)

Η ένταξη της έρευνας σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο (4/4)

- ✓ Στη διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων: την ορθολογική τοποθέτηση των ερευνητικών ερωτημάτων (στη διατύπωσή τους υπάρχει πάντα ένα θεωρητικό παρασκήνιο που συγκροτείται στο πλαίσιο ευρύτερων θεωριών).
- ✓ Στα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα: τη διατύπωση ερμηνειών των αποτελεσμάτων, την εξαγωγή συμπερασμάτων & τη διατύπωση προτάσεων μελλοντικής επέκτασης της έρευνας (διευκόλυνση σχετικής συζήτησης όταν πραγματοποιείται ως προς ένα οριοθετημένο και ρητά διατυπωμένο θεωρητικό πλαίσιο – συστηματικό εργαλείο ελέγχου των απόψεων που διατυπώνονται–).

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση

- Η βιβλιογραφική ανασκόπηση συγκροτείται από την ανάλυση ενός συνόλου ερευνητικών κειμένων των οποίων το θέμα είναι ταυτόσημο ή συναφές με το αντικείμενο της υπό συζήτηση έρευνας.
- Ουσιαστικά αποτελεί μια σύνθεση των βασικών ευρημάτων των ερευνητικών κειμένων η οποία συνήθως περιλαμβάνει τα ερωτήματά τους όπως και ζητήματα μεθοδολογίας τους.
- Από την ανάλυση και τη σύνθεση των κειμένων αυτών αναδεικνύονται τα σημαντικά θέματα του πεδίου αυτού, τα ανοικτά ζητήματα, οι πιθανές ερευνητικές προοπτικές

Τα ερευνητικά ερωτήματα ή οι υποθέσεις της έρευνας

- Η ενότητα της θεωρητικής προβληματικής ολοκληρώνεται με τα βασικά ερωτήματα ή τις υποθέσεις της έρευνας.
- Τα ερωτήματα είναι περιορισμένα σε αριθμό και είναι δυνατόν να αναλύονται σε υπο-ερωτήματα.
- Με βάση τα ερωτήματα αυτά δημιουργείται στη συνέχεια το εργαλείο με το οποίο πραγματοποιείται η έρευνα με σκοπό να δοθούν απαντήσεις σε κάθε ένα ερώτημα.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.00**.

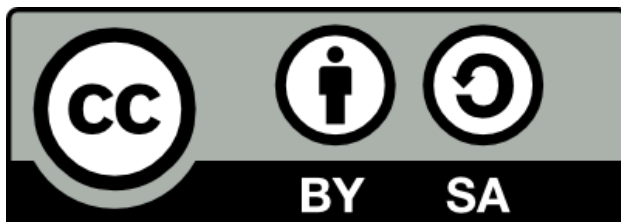
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Κωνσταντίνος Ραβάνης, «Προχωρημένα Θέματα Διδακτικής της Φυσικής» Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1533/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξτε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

